

YOU AND YOUR RIGHTS

Mudende wa vana

Vana hinkwavo lava nga ehansii ka malembe ya 18 lava ha lavaka nhlaysiso wa vatswari va nga ha hlayisiwa, ku nga ri hi ku ya hi vuakatiko bya vona.

Mudende wa nhlaysiso wa vana I muholo wa n'hweti na n'hweti leyi hakeriwaka vatswari lava hlayisaka. A ku langutiwi leswaku u hola mali muni.

Ku suka ti 01 October 2018, ntsengo wa mudende a wu ri **R960** hi n'wana hi n'hweti.

Mudende lowu wu va kona loko huvo ya nawu ya ha vula leswaku u nga tshama wa ha ri muhlayisi wa n'wana. Wu hakeriwa hi siku leri tsariweke eka papilla ra xileriso xa huvo ya nawu – hambi loko u endle xikombelo xa mudende eka masiku lama nga endzhaku ka siku rero.

Ku va u ri mutswari loyi a hlayisaka n'wana, tihlanganisi na **Ndzawulo ya Nhluvukiso wa Vanhu** kumbe nhlanganano wo fana na wa **Timhaka ta Vana** leswi nga kusuhi na wena.

U NGA HA hlayisa n'wana loyi a nga xirho xa vandyangu.

Ku va u ri mutswari wo hlayisa u fanele u ri muakatiko wa Afrika-Dzonga, muakatiko hi xiviri kumbe muhlampfa loyi a nga na ku hundza 18 wa malembe naswona a tshama e Afrika-Dzonga.

Loko u ri na 16 ku ya eka 18 wa malembe hi vukhale, naswona Mfumo wa Xifundzankulu wa Ndzhawulo ya Nhluvukiso wa Vanhu wu ku tiva u ri nhloko ya muti, u nga ha hola mali ya Mudende wa vahlayisi va vana hi vito ra munhu loyi a mi lawulaka

Tani hi mutswari loyi a hlayisaka vana, u nga ha endla xikombelo xa mudende lowu ehofisini ya SASSA leyi nga ekusuhi na wena – A wu fanelanga ku hakela nchumu ku endla xikombelo

U fanele u famba na mapapila ya wena – ku fana na ID ya wena namapapila ya n'wana na mapapila ya xitiviso xa vukati bya wena. Kambe loko u ri hava leswi, u NGA HA endla xikombelo hi ku tirhisa mapapila man'wana yo titivisa.

U ta fanela ku humesa xikombiso leswaku hakunene u muhlayisi wa n'wana.

Loko mudende wa wena wu pfumeleriwa, u nga ha endla xikombelo xa nkarhinyana xa **Social Relief of Distress (SRD)** loko wa ha yimele hakelo ya wena yo sungula. Mali ya SRD yi ta kokiwa ku suka eka ntsengo wa mudende wa wena.

Loko ndyangu wa wena wu ri na xilaveko, wu nga ha endla **xikombelo xa xiyimo xa vusweti bya wena** eka Tihofisi ta Masipala – leswi swi nga ku pfuna eka nkoxo wa tihakelo ta mati, gezi na tihakelo ta muako.

U nga ha kota na ku kuma mali ya nhlaysiso wa vana ku suka eka vatswari va ngati kumbe van'wana vatswari va n'wana. Ringeta leswi hi ku kuma papilla ra xileriso ra huvo ya nawu.

BLACKSASH
MAKING HUMAN RIGHTS REAL

“Un’wana na Un’wana u na mfanelo ya vusirheleri bya vanhu, ku katsa na loko va tsandzeka ku tihlayisa na lava va vahlayisaka, ku kuma swipfuno leswi faneleke. Mfumo wu fanele ku teka magoza ya xinawu lama faneleke na man’wana magoza, eka swipfuno swa wona, ku humelerisa yin’wana na yin’wana ya timfanelo leti”

-Xiyenge xa 27 xa Vumbiwa bya Afrika-Dzonga.

Vuxokoxoko hi midende, fonela nomboro ya mahala yo pfuna ya ka SASSA :

0800 601 011

Fonela Nomboro yo pfuna ya ka **Black Sash** ku kuma nseketelo na switsundzuxo swa xinawu **MAHALA:**

:

Xitiviso xa xinawu xo ala vutihlamuleri:

Ku endliwe matshalatshala leswaku mahungu hinkwawo lama hangalasiwaka ma va ma ntiyiso, Black Sash a yi teki vutihlamuleri bya ku lahleka kumbe ku onheka loku nga vaka kona hikwalaho ka ku tshembela eka mahungu lawa. Vundzeni bya wona a byi endli xiphemu xa switsundzuxo swa xinawu. Timhaka leti nga eka phepha leri ti pfuxetiwile hi **October 2018**

072-66 33 739
help@blacksash.org.za

YOU AND YOUR **RIGHTS**

Mudende wa vana lava hlayisiwaka

(Tsonga – Foster Child Grant)

B L A C K S A S H
MAKING HUMAN RIGHTS REAL